

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE DOCTRINA JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSĂSCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, C. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Dim. G. Maxim.— *Suspendarea prematură a naționalității de origină a celor ce solicită naturalizarea după legea română din 1924.*

Jurisprudența Română.— *Inalta Curte de Casație și Justiție, secția III.*— Naturalizare.— Cetățenie Română.— Certificat.— Ministerul de Interne.— Act de guvernământ.

(Soc. Hugo Stines cu Meer Wilderman și Minist. de Interne).
Tribunalul Ilfov, secția I c. c.— Retract succesoral.— Retract litigios.— Invocare.— Părți părâte.

(Gheorghe Chelaru cu Stancu N. Stancu).

Tribunalul Muscel.— Convenție matrimonială.— Vânzare de drepturi succesoriale.— Daune pretinse.— Evicțiune.

(Ion N. Rizoșu cu Nae Dobrescu).

Anul judecătoresc 1926.— Compunerea secțiunilor.

Suspendarea prematură a naționalității de origină a celor ce solicită naturalizarea după legea română din 1924

1). Necesitatea determinării cu precisiune, în orice moment a naționalității fiecărui individ în Stat. 2). Suspendarea naționalității și menținerea individului *heimathlos* aduce paralizarea tuturor intereselor sale și stânjenire în siguranța celor de al treilea, cu care este în contact. 3). Impunerea declarațiunii prescrisă de al. 2 art. 6 din lege, privitoare la lepădarea naționalității străine este de prisos și vexatorie. Situația necertă, de *heimathlosat* a candidaților cari așteaptă decretul de naturalizare. Nesecitatea revocării declarațiunii prevăzută de acest aliniat sau revocarea ei pentru data depunerii jurământului de către candidați. Motive netemeinice invocate, în Cameră, în susținerea zisei declarațiuni de lepădare. Dubla ei întrebuințare cu formalitatea cerută de al. 6 al aceluiaș articol. 4). Necesitatea înlăturării viciului de legislație semnalat. Pierderea naționalității unei persoane trebuie în mod efectiv să aibă loc numai în urma dobândirii celei noi.

1). Dacă ne referim la cea ce se întâmplă în viața practică, observăm că ordinea socială și necesitatea siguranței relațiilor umane cer ca fiecare persoană să aibă o situațiune juridică lămurită și bine determinată. Astfel fiind, orice persoană trebuie să știe cu precisiune, în orice moment, măsurile legislative ce-i sunt aplicabile fie spre a-și îndeplini îndatoririle, în exercitiul activității sale proprii, fie pentru a pretinde executarea convențiunilor ce le-a contractat cu cei de al treilea.

Aceste continui relațiuni de interese determină necesitatea ce este de a se ști, în orice ocaziune, care este legea aplicabilă în orice manifestare a unei atare activități.

Ca să nu luăm decât două exemple: întrucât se știe că, în principiu, legile care privesc starea și capacitatea străinilor îi urmăresc în țară, rezultă ca consecință că în constatarea filiațiunei unui străin câtă să ne conducem după legea sa națională. Deasemenea, dacă străinul dorește a contracta căsătorie, tot după aceeași lege se urmează spre a se stabili dacă posedă capacitatea de drept și se găsește în condițiunile pretinse de legile locale spre a încheia un asemenea act.

Intru cât dar străinul este condus în situația sa juridică după legea sa națională, este de cel mai mare interes pentru dânsul, ca, chiar dacă a cerut naturalizarea în o țară, a cărei naționalitate dorește a adopta, să-și mențină, între timp, situațiunea sa juridică anterioară, ca astfel să poată contracta în mod valabil actele în privința căror este supus aplicațiunei legilor țării sale.

Determinarea cu precisiune, în orice moment, a naționalității fiecărui individ, în Stat, este deci imperios cerută întru cât, precum am explicat, întreaga viață socială și întreaga viață de relațiune este supusă în mod prejudicial unei asemenea determinări.

2). Legile, păzitoare a ordinii sociale în fiecare Stat, și cu tendința laudabilă de conservare a naționalității, spre a nu fi copleșită de străini, adaug, în condițiunile cerute spre a se acorda naturalizarea străinilor, unele riguroase, făcând chiar apel la organele cele mai de seamă, din Stat, spre a se pronunța asupra cererilor.

Negreșit că nimic nu poate fi mai rezonabil decât asemenea măsuri energice și conștiente, pe care legiuitorul a știut întotdeauna să le ia ori când a fost în cauză interese naționale de primul ordin. Dar, credem, că nu pot fi decât criticate dispozițiunile legislative ce sunt luate de prisos și care fiind numai a aduce situațiuni supărătoare acelor cari solicită cetățenia română.

Astfel, noua lege a naționalității române cere solicitorilor ca dela început, în momentul introducerii cererei să facă declarațiuni formale și autentice că se leapădă de vechia naționalitate, mai înainte de a obține pe cea nouă, pe care o solicită, și astfel să rămână ani întregi *heimathloși*, fără nici o naționalitate, strecurându-se, în general, timp îndelungat, până ce li se aprobă cererea.

În fața unei asemenea dispozițiuni legislative ne-am întrebat: dacă este posibil de a se suspenda pe ani întregi naționalitatea a mii de persoane care cer naturalizarea, sau, în tot cazul a le face nesigur și supus discuțiunilor statul lor civil sub raportul naționalității?

Naționalitatea constituie o stare naturală a persoanei care se dobândește prin opera naturii, a legii sau a voinței. Este de principiu că naționalitatea persoanei este o însușire naturală și irevocabilă, ce nu poate fi perdută decât prin voință, cu atât mai puțin nu poate fi suspendată.

Dacă ne referim, apoi, la legislațiunile moderne care consider naționalitatea ca fundamentul Statelor și al capacității civile a persoanelor, ajungem la rezultatul că suspendarea naționalității unei persoane este acelaș lucru ca și cum i s'ar suspenda viața sa civilă. Dacă actele de care are nevoie individul în relațiunile sale sociale îi sunt suspendate, nici dânsul nici cei de al treilea, cu care este în contact, nu găsesc siguranță în încheierea unor alcătuiți ce nu sunt bazate pe o lege bine determinată. Străinul devine deci paralizat în toate interesele sale, să suspendă toată activitatea sa, până ce i se aranjează situația sa sub raportul naționalității.

3). Pentru a înlătura dubla naționalitate, legiuitorul nou a luat o dublă dispozițiune: ca solicitatorul la cetățenia română, odată cu cererea sa de naturalizare să se lepede formal în scris de cetățenia sa anterioară și să producă un Certificat constatător că nu mai este cetățean a fostei sale patrii, sau, cel puțin, să dovedească că, potrivit legilor țării sale, o va pierde prin efectul dobândirii naționalității române.

Iată, în adevăr, ce ne spun aliniatele 2 și 6 al articolului 7 din lege:

„Să-și manifeste voința de a deveni român și să declare că se leapădă de cetățenia străină în formă autentică.

„Să fi pierdut naționalitatea străină sau să o piardă, potrivit legilor țării sale, prin efectul dobândirii naționalității române”.

Am arătat și altădată¹⁾, că ultima condițiune a dovezei privitoare la pierderea naționalității străine este suficient a se cere candidaților, și că impunerea ce li se face ca dela început să declare că se leapădă de naționalitatea veche este de prisos și vexatorie, pentru că naturalizarea având efect numai dela data publicării jurnalului de admitere în Monitorul Oficial (art. 28 și 32 din lege), și putând să se strecoare timp îndelungat și chiar zece ani până la admiterea naturalizării, sau putând chiar fi refuzată și după acest termen, candidatul la naturalizare rămâne fără patrie, *heimathlos*, în tot acest interval de timp, ca unul ce a făcut declarație formală de lepădare.

Este de mirat că deși cu ocaziunea discuțiunii urmată în Adunările legiuitoare s'a semnalat în termeni foarte lămuriti acest inconvenient, n'a fost îndepărtat, așa că astăzi se găsește mii de persoane străine, care, lepădate de naționalitatea lor de origină, în așteptarea decretului de naturalizare, stau într-o situațiune necertă, sau mai bine zis într-o situație certă de *heimathlos*.

Și numai dacă candidatul la cetățenie are avantajul de a fi admis de îndată, fără dispensă de stagiu, este scutit de această situațiune supărătoare, căci, după

cum am arătat și după cum a spus și raportorul legii în Cameră, declarațiunea de lepădare a vechii naționalități fiind o condiție *sine qua non* a obținerii naturalizării române, candidatul nu poate introduce cererea fără atare declarațiune, și, deci, până când să dobândească naționalitatea română, el n'are nici pe cea veche, nici pe cea nouă²⁾.

În cursul desbaterilor urmate la Cameră și Senat s'a insistat asupra utilității unei măsuri legislative care să garanteze pe solicitori contra unei duble naționalități, în contra unor obiceiuri și legiuri cum sunt în Germania, *legea Delbrück*, dar nu s'a precizat că menținerea aliniatului 2 al articolului 6, privitor la declarația de lepădare, produce inconveniente, și că este suficientă condițiunea ce se cere prin aliniatul 6 al zistului articol, care îndeplinită satisface pe deplin aceeași necesitate, la care se referă aliniatul 2, privitor la înlăturarea dublei naționalități.

Nimic nu era mai natural ca declarația de lepădare a vechii cetățenii să fie remisă pentru mai târziu, odată cu depunerea jurământului candidatului admis la cetățenie, formalitate prescrisă de articolul 27 din lege. În acest sens se pronunță și articolul 4 al legii suedeze asupra naturalizării din 1858³⁾.

Fiind dar lămurit că toate cererile de naturalizare se publică în Monitorul Oficial, și, precum multe legislațiuni prevăd pierderea naționalității prin simplul fapt al supunerii pentru oricât de puțin timp unei naționalități străine, precum de altminterlea este și legislațiunea noastră⁴⁾, se poate prea bine ca chiar din momentul cererii declarațiunea categorică de demitere să ajungă la cunoștința Legațiunilor străine, care, luând act de această demitere, să nu-l mai primească pe declarant ca național al lor, și nici să fie cetățean român până la terminarea stagiului, sau de loc, în cazul în care i se refuză cererea de încetățenire.

Discutându-se dispozițiunea aliniatului 6 al articolului de care ne ocupăm, d. Ministru al justiției a spus că se poate scurta intervalul de timp prea lung în care străinul va rămâne *heimathlos*, obligându-se Comisiunea de naturalizare ca să se pronunțe de îndată⁵⁾. Nu s'a ținut seamă, însă, de împrejurarea că nu stă în puterea zisei Comisiuni de a accelera lucrările, căci potrivit legii, ea supune aproape 90% din candidați la stagiul de 10 ani sau redus, și deci nu se poate pronunța în fond asupra cererilor decât după trecerea termenului de stagiu. Ce soartă au candidații, lepădați de vechia naționalitate, în tot acest interval de timp?

Aliniatul 2 al art. 7 privitor la lepădare, trebuie deci sau eliminat sau remis pentru mai târziu. El face o dublă întrebuițare cu aliniatul 6 și provoacă numai dificultăți. În acest mod se va înlătura suspendarea naționalității multor străini, cari merită o soartă mai bună.

4). Socotim că astăzi când guvernul român a dat dovada unui spirit larg de liberalism pentru minorități, cu ocaziunea alcătuirii legii învățământului par-

2) «Expunerea de Motive, rapoarte și deosebiri asupra legii naționalității române din 1924», pag. 287.

3) Weiss, «Droit international privé», I, pag. 28 și 676.

4) Art. 36 al. e: «Naționalitatea română se pierde: e) prin supunerea pentru ori cât de puțin timp la vre o protecțiune străină, ori din care fapt ar rezulta aceasta.

5) «Expunerea de motive», op. cit. pag. 290.

1) «Naturalizarea c' România», 1925, pag. 104

ticular, are datoria de a remedia situațiunea precară a candidaților la naționalitatea română, căci, mulți din ei, — cu dorința vie de a ajunge la cetățenie — simt neliniștea sufletească ce le-o dă împrejurarea de a rămâne, de multe ori, ani îndelungați fără naționalitate.

Menținerea fără patrie, în condițiunile arătate a candidaților la cetățenie sau chiar suspendarea naționalității lor, mai înainte de a obține pe cea care o solicită, dovedește un viciu de legislație ce trebuie cât mai curând înlăturat.

Trebuie a se prevedea în mod clar că pierderea vechei naționalități nu poate avea loc decât numai din momentul obținerii celei noi. Foleville, renumit autor în această materie spune: „Se prezintă adeseaori cazuri, în practică, ca indivizi să nu aibă o naționalitate determinată. Un singur mijloc există pentru a pune capăt acestei situațiuni supărătoare: a decide ca naționalitatea de origină să nu se piardă decât atunci când naționalitatea nouă va fi dobândită de către străin”⁶⁾.

Dimitrie G. Maxim

*fost președinte la Curtea de Apel
Avocat*

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE SECȚIUNEA II

Audiența de la 9 Decembrie 1925

Președinția d-lui Dem. G. Tazlăuanu, Președinte

Societatea Hugo Stines cu Meer Wilderman și Ministerul de Interne

NATURALIZARE. — CETĂȚENIE ROMÂNĂ. — LIBERAREA CERTIFICATELOR DE CĂTRE MINISTERUL DE INTERNE. — ACT DE GUVERNĂMÂNT NESUSCEPTIBIL DE CONTROLUL JUSTIȚIEI. — ART. 56 AL 6 DIN LEGEA PENTRU DOBÂNDIREA ȘI PIERDEREA NAȚIONALITĂȚII ROMÂNE. — ART. 5 ȘI III LITERA F. PUNCTUL 1 DIN LEGEA CURȚII DE CASAȚIE.

Liberarea certificatului de cetățenie română de către Ministerul de interne pe baza dispozițiunilor art. 56 al. 6 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române constituie un act de guvernământ, în sensul art. 5 § III litera f. punctul i, din legea Curții de Casație și deci nesusceptibil de control în justiție.

No. 1666. Admis incidentul ridicat de Ministerul de interne și respins ca inadmisibil recursul făcut de către Soc. Hugo Stines contra deciziunilor Ministerului de Interne cu No. 108105 și 108107 din 31 Dec. 1924 și No. 77965 din 3 Sept. 1925 relative la acordarea cetățeniei lui Meer Wilderman.

S'au ascultat D-ii avocați Avram și Vladimir Athanasovici pentru Societatea recurentă, D. Constantineanu pentru intimatul Ministerul de Interne și pentru intervenientul Meer Wilderman: C. Sipsom și Istrate Micescu.

Curtea deliberând,

Asupra primului incident ridicat de reprezentantul Ministerului de Interne, că acest recurs este inadmi-

sibil pe motivul că actul atacat de recurenți și anume: liberarea certificatului de cetățenie Română intervenientului Meer Wilderman, este un act de guvernământ, după termenii expresi ai art. 5 paragraful III lit. f. punct I din legea Curții de Casație, și — ca atare — nesusceptibil de control în justiție.

Având în vedere că din desbaterile urmate în instanță asupra acestui incident rezultă, că Ministerul de Interne, la cererea făcută de intervenientul Meer Wilderman și în urma constatărilor că acesta intră în prevederile art. 56 punct. 6 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității Române, i-a conferit certificatul solicitat prin care se atestă că suplicantul este cetățean român.

Considerând ca dispozițiunea de lege mai sus menționată în următoarea cuprindere:

«Sunt și român cetățeni români fără a fi obligați să îndeplinească vre-o formalitate persoanele, cari la data unirii, deși nedomiciliate în vreuna din comunele din Bucovina, Basarabia, Transilvania, Banat, Crișana, Satmar și Maramureș erau însă născute în acele comune din părinți domiciliați acolo și cari până la data promulgării legii de față — 24 Februarie 1924 — nu vor fi optat pentru altă naționalitate», nu este de cât reproducerea art. 6 din tratatul de pace de la Paris din 28 Octombrie 1920, intervenit între Statul Român și principele puteri aliate și asociate cu privire la Basarabia.

Că, prin urmare, Ministerul de Interne satisfacând cererea intervenientului nu a făcut de cât să execute — în ceea ce-l privește pe acesta — însăși dispozițiunile sau stipulațiunile tratatului diplomatic referitoare în cauză.

Că, astfel fiind, și intrucât art. 5 paragraf III lit. f. pt. I din legea Curții de Casație numără în mod formal executarea tratatelor diplomatice printre actele de guvernământ, pe care această lege le scoate de sub controlul Curții de Casație, recursul de față este inadmisibil și urmează a se respinge ca atare, celelalte fine de neprimire rămânând fără interes a se mai discuta.

Pentru aceste motive, admite incidentul și respinge ca inadmisibil recursul.

TRIBUNALUL ILFOV S. I. civ. corec.

Audiența dela 11 Decembrie 1925

Președinția D-lui Siliu Rădulescu, președinte

Ghorghe Chelaru cu Stan N. Stanciu

RETRACT SUCCESORAL. — DACĂ ESTE ADMIS ÎN LEGISLAȚIUNEA NOASTRĂ. — ART. 841 C. CIVIL FRANCEZ. — ART. 1402—1404 C. CIVIL ROMÂN.

RETRACT LITIGIOS. — Cesiune de drept litigios. — CÂND EXISTĂ

CESIUNE DE DREPT SUCCESORAL. — ART. 1402—1404 C. CIVIL.

RETRACT LITIGIOS. — INVOCAREA LUI DE CĂTRE PĂRAT. — DACĂ

6) Foleville, «Naturalisation» pag. XV.

POATE FI PROPUȘ DE CĂTRE RECLAMANT ÎNTR-O CERERE DE TRIMITERE ÎN POSESIE CONTRA ALTUI RECLAMANT CARE PRETINDE POSESIA ASUPRA ACELEIAȘ AVERI.— ART. 1402—1404 C. CIVIL.
RETRACT LITIGIOS.— DACĂ PENTRU CA UN DREPT SĂ FI LITIGIOS ESTE NECESAR SĂ EXISTE PROCES.— ART. 1402—1404 C. CIVIL.

1) Prin faptul că în codul nostru civil care a reprodus aproape integral dispozițiunile codului civil francez, se găsește suprimat art. 841 din acel cod, rezultă neîndoios că legiuitorul român nu a voit să admită instituțiunea retractului succesoral, menținând numai pe aceia a retractului litigios, care se află legiferată în cuprinsul dispozițiunilor art. 1402—1404 c. civ.

2) Există cesiune de drept succesoral ori de câte ori un comștenitor vinde în folosul unui străin dreptul său pe care-l are în succesiune, dacă însă dreptul succesoral este contestat, și una din părțile care susține că are vocațiune la acea succesiune, vinde dreptul pe care-l pretinde, atunci e vorba de o cesiune de drept litigios, de oarece în acest caz, dreptul cedat înainte de a fi un drept succesoral este un drept litigios, și numai în urmă capătă caracterul de drept succesoral, dacă s'a rezolvat litigiul recunoscându-se titularului acelui drept vocațiunea la acea succesiune.

3) Atunci când între părți litigiul este legat prin faptul existenței a mai multor cereri de trimitere în posesie făcute asupra aceleiași averi, fie care din ele având în același timp calitatea de reclamantă în cererea sa și de pârâtă în cererile celorlalte părți, ori care din ele poate propune celelalte părți, retractul litigios.

4) Pentru ca dreptul să fie litigios nu este o condiție neapărată ca să existe proces între părți, ci este suficient ca dreptul să fie astfel contestat în cât procesul să fie iminent.

No. 1411.— Admis retractul litigios propus de către Stan N. Staicu lui Gh. Chelaru.

S'au ascultat D-nii avocați Răsuceanu și Jurescu pentru Stan N. Staicu și I. Calmuschi pentru Gh. Chelaru.

Tribunalul,

Asupra cererii făcute de către Stan N. Staicu cu petiția înregistrată la No. 33908/924 și prin care cere ca să fie trimis în posesie asupra averii rămase pe urma defunctei Adelaida Staicu, precum și asupra cererii făcute de către Gheorghe Chelaru în calitate de cumpărător al drepturilor lui Dumitru Ștefănescu și prin care cere a fi trimis în posesie asupra aceleiași averi,

Având în vedere susținerile părților cât și actele de dosar.

Având în vedere că în fapt se stabilesc următoarele:

În anul 1923 încetează din viață Adelaida Staicu lăsând ca avere un imobil în strada Vespasian No. 13 precum și lucrurile mobile arătate în inventarul încheiat de către judecătorul supleant Ștefan Mihaiescu în ziua de 26 Decembrie 1923.

La 29 Octombrie 1924, Stan N. Staicu face cerere de trimitere în posesie asupra acelei averi în calitate de soț supraviețuitor, și întru cât această succesiune mai era reclamată și de Ministerul Muncii, care pretindea că succesiunea este vacantă, și de Gheorghe Chelaru care se pretindea frate cu defuncta, cererile de trimitere în posesie au fost puse pe rol în ședința publică spre a se judeca contradictoriu.

În cursul procesului însă Ministerul Muncii prin declarația făcută cu petițiunea înregistrată la No. 61449/925 își retrage cererea de trimitere în posesie, iar în ședința dela 25 Noembrie 1925, și Gheorghe Chelaru declară că nu înțelege să-și mai susțină cererea de trimitere în posesie pe care o făcuse pretinzând că ar fi frate cu defuncta și că-și menține numai cererea de trimitere în posesie ca cumpărător al drepturilor successorale ale lui Dumitru Ștefănescu care de asemenea intervenise în proces pretinzând că este unchiul defunctei Adelaida Staicu.

În această situație, Tribunalul urma să statueze numai asupra acestor două cereri de trimitere în posesie, cea făcută de către Stan N. Staicu în calitate de soț supraviețuitor și cea făcută de către Gheorghe Chelaru ca cumpărător al drepturilor lui Dumitru Ștefănescu.

Având în vedere că însă mai înainte de a se intra în discuțiunea fondului procesului, Stan N. Staicu în ședința dela 25 Noembrie 1925, propune lui Gheorghe Chelaru retractul litigios, iar în ședința de astăzi depune recipisa Casei de Depuneri No. 53287/925 prin care, în îndeplinirea dispozițiunilor art. 1402 c. civ. a consemnat suma de 12.000 lei reprezentând prețul caziunei cu care Gheorghe Chelaru a dobândit drepturile lui Dumitru Ștefănescu precum și spesele contractului și dobânda banilor.

Având în vedere că această propunere este refuzată de Gheorghe Chelaru pe motiv că el fiind cesionarul unui drept succesoral, iar nu al unui drept litigios, nu i se poate opune retractul, de oarece în sistemul legiurii noastre există numai retractul litigios iar nu și retractul succesoral.

Că deci, prima chestiune pe care tribunalul urmează a o examina, este aceea dacă și în dreptul nostru civil este admis retractul succesoral după cum este admis în codul francez.

Considerând că prin faptul că în codul nostru civil—care a reprodus aproape integral dispozițiunile codului civil francez—se găsește suprimat art. 841

din acel cod, rezultă neîndoios că legiuitorul român nu a voit să admită instituțiunea retractului succesoral, menținând numai pe aceea a retractului litigios care se află legiferată în cuprinsul dispozițiilor art. 1402—1404 c. civil.

Că deci, pentru soluționarea chestiunii de a se ști dacă în procesul de față Stan N. Staicu poate opune retractul litigios lui Gheorghe Chelaru, urmează a se vedea dacă acesta este cesionarul unui drept succesoral sau unui drept litigios.

Că, pentru aceasta urmează a se examina în ce constă instituția retractului succesoral în legislația franceză care a admis-o și în ce constă cea a retractului litigios astfel cum a fost consacrată și în legiuirea noastră.

Considerând că în scopul de a pune pe membrii unei familii la adăpost de streinii care, prin cumpărarea de drepturi succesoriale, s'ar amesteca în afacerile lor, legiuitorul francez a dispus prin art. 841 cod. civ. că comostenitorii cedentului pot îndepărta pe cesionari dela împărțirea succesiunii rambursându-le prețul cesiunii.

Considerând că legiuitorul nostru preocupat numai de ideea de a curma procesele, prin dispozițiunile art. 1402 cod. civ., a îndreptățit numai pe acela în contra căruia există un drept litigios vândut, să propună așa numitul retract litigios.

Considerând că de aci rezultă că este cesiune de drepturi succesoriale oricâteori un comostenitor vinde în folosul unui străin dreptul său pe care-l are în succesiune.

Că, dacă însă există în fața unei succesiuni una sau mai multe persoane fiecare contestând dreptul celeilalte și pretinzând fiecare că i se cuvine în mod exclusiv vocațiunea la integrul ei, și dacă în timpul cât durează această contestare, una din ele vinde dreptul pe care pretinde că-l are asupra succesiunii, ne găsim în fața unei cesiuni de drept litigios, iar nu de drept succesoral, de oarece în acest caz dreptul cedat înainte de a fi un drept succesoral este un drept litigios, și numai în urmă capătă caracterul de drept succesoral, dacă s'a rezolvat litigiul recunoscându-se titularului acelui drept vocațiunea la acea succesiune.

Având în vedere că în speță de și Dumitru Ștefănescu vinde lui Gh. Chelaru dreptul său asupra succesiunii Adelaidei N. Staicu, însă acest drept nu poate căpăta caracterul de drept succesoral decât numai după ce mai întâi pe cale litigioasă ar fi fost respinsă cererea de trimitere în posesie a lui Stan N. Staicu și s'ar fi stabilit că singurul cu vocațiune la această succesiune este numai Dumitru Ștefănescu; ori până atunci dreptul vândut de acesta nu poate fi considerat decât ca litigios.

Că astfel fiind, Stan N. Staicu este îndreptățit a propune lui Gh. Chelaru retractul litigios.

Având în vedere că, în al doilea rând, Gh. Chelaru susține că chiar dacă se admite că în speță e vorba de un retract litigios, încă Stan N. Staicu nu-l poate propune, de oarece retractul litigios nu poate fi propus decât de părât reclamantului, iar Stan N. Staicu în acest proces este reclamant.

Având în vedere că și această obiecțiune nu este fondată, de oarece litigiul dintre părți fiind legat prin cele două cereri de trimitere în posesie, făcute de fiecare din ele, și una și alta au în același timp și calitatea de reclamantă și calitatea de părâtă — Stan N. Staicu fiind reclamant în cererea sa și părât față de cererea lui Chelaru, iar acesta fiind reclamant în cererea sa și părât față de aceea a lui Stan N. Staicu — astfel că retractul litigios poate fi propus de oricare din ele celeilalte.

Având în vedere că, în al treilea rând, Chelaru Gheorghe ridică obiecțiunea că Stan N. Staicu nu-i poate opune retractul litigios și pe motiv că în momentul cesiunii nu exista litigiul între părți.

Considerând că pentru ca dreptul să fie litigios nu este o condiție neapărată ca să existe proces între părți ci este suficient ca dreptul să fie astfel contestat încât procesul să fie iminent.

Având în vedere că în speță deși cesiunea se face la 27 Aprilie 1925, iar Dumitru Ștefănescu intervine posterior în proces la 26 Iunie 1925, totuși dreptul vândut de d-sa lui Gh. Chelaru nu poate fi socotit decât tot ca litigios, de oarece acest drept era contestat la data cesiunii, prin faptul existenței cererii de punere în posesie a lui Stan N. Staicu, făcută încă dela 27 Octombrie 1924 și care contestație nu putea fi înlăturată decât pe cale litigioasă.

Că deci, această obiecțiune urmează a fi înlăturată.

Având în vedere că, în ce privește ultima obiecțiune ridicată de Gh. Chelaru, că actul intervenit între el și Dumitru Ștefănescu nu ar cuprinde o vânzare, ci o dare în plată, în care scop cere dovada testimonială:

Având în vedere că în actul de vânzare se prevede lămurit că Dumitru Ștefănescu vinde lui Gh. Chelaru drepturile sale asupra succesiunii Adelaidei Staicu pe prețul de 10.000 lei, ori potrivit art. 1191 cod. civil, dovada cu martori nu este admisă în contra sau peste ceea ce se cuprinde în actul scris, astfel că proba cu martori cerută de Gh. Chelaru, urmează a fi respinsă.

Că deci și această ultimă obiecțiune a lui Gh. Chelaru fiind nefondată, retractul litigios propus de către Stan N. Staicu căută a fi admis și în consecință și

cererea acestuia de trimitere în posesie asupra averii rămase pe urma defunctei Adelaida Staicu, iar cererea lui Gh. Chelaru de a fi trimis în posesia aceleiași averi urmează să fie respinsă.

Pentru aceste motive, admite retractul litigios, etc.

Semnat; S. Rădulescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MUSCEL

Audiența de la 21 Noembrie 1925

Președenția D-lui C. S. Ballan, jude-Președinte Ocol Câmpulung

Ioan N. Rizoiu cu Nae Dobrescu

CONVENȚIE MATRIMONIALĂ.—INTERPRETAREA ȘI DETERMINAREA CARACTERULUI UNEI ASEMENEI CONVENȚIUNI.—REGIM MATRIMONIAL.—DREPTURI SUCCESORALE.—VÂNZARE.—AVEREA DOTALĂ.—VÂNZARE DE DREPTURI SUCCESORALE.—DAUNE PRETINSE DE CUMPĂRĂTOR DELA VÂNZĂTOR MAI ÎNAINTE DE A FI FOST EVINS ART. 1399 ȘI 1341 C. CIV.

1. Tribunalul, ca instanță de fond, are căderea de a interpreta și a determina caracterul convențiunei dintre soți, din punct de vedere al regimului matrimonial la care ei au înțeles a se supune, de oarece legea nu cere o formulă sacramentală pentru a se arăta intențiunea părților de a adopta, în contractul lor matrimonial, regimul dotal, și ca atare această intențiune poate fi dedusă pe cale de interpretare din termenii actului.

2. Convențiunile trebuiesc executate cu bunăcredință; ele nu pot obliga la ceea ce legea oprește în mod categoric; — or, textul art. 1248 c. civ., spune lămurit: că legea oprește înstrăinarea imobilelor dotale.

Prin urmare, dacă soția, cu autorizația soțului ei, a vândut unui terțiu drepturile sale succesoriale, ea nu a putut vinde — printr'un asemenea act — și averea ei imobiliară dotală, ce o avea primită cu act de dotă în regulă dela defunctul ei părinte, — pentru că la aceasta se opune principiul inalienabilității averii imobiliare dotale din art. 1248 c. civ. — care text de lege nu poate fi eludat printr'un act de vânzare de drepturi succesoriale.

3. Sunt inadmisibile — ca prematur cerute — daunele pretinse de un cumpărător de drepturi succesoriale, mai înainte de a fi fost evins în drepturile ce a cumpărat.

Tribunalul,

Asupra prezentului apel înreg. la No. 1573/925 făcut de Ion N. Rizoiu din Câmpulung, în calitate de soț dotal, în contra cărței de judecată civilă No. 660/924 a judecătoriei ocol I Câmpulung, carte, prin care s'a respins — ca inadmisibilă — acțiunea în revendicare înreg. la No. 5732/924 intentată de

numitul apelant în contra intimatului pârât Nae Dobrescu, tot din Câmpulung.

Având în vedere actele dela dosar și debaterile urmate, din care se constată în fapt că, reclamantul Rizoiu din Câmpulung, în calitate de soț dotal, în baza art. 1242 c. civ., intentă la ocolul I Câmpulung, acțiunea civilă înreg. No. 5732/924, în contra pârâtului Nae Dobrescu tot din C-Lung, pentru a-i lăsa în plină proprietate și posesiune un *imobil dotal* — anume arătat în acțiune — cu suprafață de 28 arii, ce-i a fost constituit dotă soției sale de def. tată al acesteia, cu actul dotal aut. No. 5234/93 și tr. No. 135/93, imobil, pe care reclamantul soț dotal — și soția sa — l-au stăpânit p. c. și în calitate de proprietari până în anul 1918 de când — fără nici un drept, deține acel teren pârâtul;

Având în vedere că, în orice acțiune în revendicare, reclamantul trebuie să probeze: *calitatea sa, deținerea și identitatea terenului* ce revendică și *titlul* pe baza căruia face revendicarea;

Că, reclamantul, soț dotal, cu probele dela dosar, a făcut dovada calității sale, a deținerei imobilului de către pârât, a identității acelui imobil cu acel arătat în actul dotal, cum și a titlului său de proprietar: actul dotal din 1893, unit cu o posesie utilă de mai mult de 10 ani, fapt necontestat nici de intimatul pârât;

Având în vedere că, intimatul pârât, în apărare, spune: 1. Că actul dotal, pe baza căruia apelantul face revendicarea, nu întrunește toate elementele unui act dotal, căci nu se face în el mențiunea că viitorii soți au adoptat regimul dotal — cum cere art. 1227 c. civ.; 2. Că, actul dela dosar, neîntrunind toate condițiunile ca act dotal, apelanta a putut — numai cu consimțământul soțului — vinde, la 1918, intimatului pârât, cu actul de vânzare aut. No. 39/918 și tr. la No. 125/918 tot dreptul său de moștenire dela părinți, în care urmează a se cuprinde — susține pârâtul — și imobilul dotal menționat mai sus; și 3. În caz când s'ar trece peste aceste două mijloace de apărare, invocate, — intimatul pârât face și o cerere de chemare în garanție a apelantului reclamant, și a soției sale, cerere înreg. No. 9958/924 prin care pretinde, cu titlul de daune 20.000 lei;

I) Asupra primei chestiuni de drept, ridicată de apărare: *actul intitulat dotal, are, sau nu, forța probantă a unui asemenea act, chiar dacă în cuprinsul unui asemenea act nu se arată, prin o formulă anume, că viitorii soți adoptă regimul dotal?*

Având în vedere că, legea nu cere o formulă sacramentală pentru a se arăta intențiunea părților de a adopta — în contractul lor matrimonial — regimul dotal și, ca atare, această intențiune poate fi dedusă, pe cale de interpretare din termenii actului (*Cas. I D. 1691, 4 Oct. 1924*);

Având în vedere că, Tribunalul, ca instanță de fond, are căderea de a interpreta și a determina caracterul convențiunei dintre soți, din punctul de vedere al regimului matrimonial la care ei au înțeles să se supună. (*Cas. S. I D. 2408 din 25 Noembrie 1924*).

Că, în speță, Tribunalul, examinând actul dotal

dela dosar constată că, nu numai din titulatura sa, dar și din termenii în care viitorii soți declară că primesc dota de li s'a constituit reiese clar că, acel act este un act dotal și că soții Rizoiu făcând acest contract matrimonial, au înțeles a se supune regimului dotal;

Considerând că, această intenție a soților reiese și din faptul că, în act, părțile întrebuintează aceleași expresiuni pe care le întrebuintează și legiuitorul când vorbește de regimul dotal;

Că, deci, actul dela dosar, îndeplinind toate condițiile cerute de lege pentru existența unui act dotal, urmează a fi considerat ca atare, iar obiecțiunea pârâtului — din acest punct de vedere — fiind neîntemeiată, urmează să fie respinsă;

II) *Asupra celei a doua chestiuni de drept, ridicată de apărare. Când soția căsătorită, vinde unui terț — cu autorizația soțului ei — printr'un act autentic de vânzare, drepturile sale succesoriale, într'un asemenea act de vânzare se poate subînțelege că s'a vândut și ave ea imobiliară, ce soția o primise — cu mult înainte — ca dotă — dela def. ei părinți, cu act de dotă în regulă?*

Având în vedere că, dacă în cazul când clauzele unei convențiuni sunt clare și categorice, nu este permis judecătorilor fondului ca, sub aparența de interpretare, să le denatureze, adică să le modifice înțelesul, ori să le refuze efectele lor legale, substituindu-le pretinsa intențiune a părților, — în cazul însă, când clauzele sunt obscure sau îndoielnice; când, prin urmare, o interpretare este necesară, spre a determina sensul și înținderea lor, — judecătorii fondului au o putere suverană. în această privință (*Cas. II Civ. 322 din 26 Iunie 1923*).

Având în vedere că, în speță, intimatul pârât pretinde: că soția reclamantului, prin actul de vânzare de drepturi succesoriale dela dosar, — i-ar fi vândut, nu numai drepturile succesoriale, ci și terenul dotal ce formează obiectul acestui proces, teren pe care soțul reclamant îl stăpânește ca soț dotal de peste 20 de ani;

Având în vedere textul art 970 c. civ. după care convențiunile trebuiesc executate cu bună credință; — și, că ele, în primul loc, nu pot obliga la ceea-ce legea oprește. Or, textul art. 1248 c. civ. oprește în mod categoric înstreinarea imobilelor dotale, — în afară de cazurile anume indicate de lege;

Că, prin urmare, dacă soția, cu autorizația soțului ei, a vândut unui terț drepturile sale succesoriale, ea nu a putut vinde — printr'un asemenea act — și averea ei dotală, ce o avea primită, cu act de dotă în regulă, dela def. ei părinți; — căci, la aceasta se opune principiul înalienabilității averii imobiliare dotale din art. 1248 c. civ.; care text de lege nu poate fi eludat printr'un act de vânzare de drepturi succesoriale; — și, dacă la prima instanță a putut trece o asemenea interpretare, această instanță de apel, în baza art. 970 c. civ. combinat cu art. 1248 c. civ. interpretând convenția, are datoria de a admite apelul, a reforma cartea de judecată apelată și a obliga pe intimatul pârât a lăsa în plină proprietate și posesiune a soțului dotal imobilul dotal ce revendică;

Că, urmează a se vedea în urmă — la stabilirea masei succesoriale — cu ocazia facerii partagiului — dacă moștenitorii rezervatari ai lui *de cujus* vor cere sau nu a se aduce la masa succesorală și acest bun, în cazul când s'ar pretinde de acești moștenitori rezervatari, că prin această înzestrare de *cujus* ar fi întrecut colitatea sa disponibilă, conform art. 841 și 849 c. civil (*vezi documentatul articol publicat în „Cr. Jud.“ 12/903 de d-l profesor G. Tașcă, asupra interpretării art. 751 și 763 c. civil*);

III. *Asupra cererii reconvenționale făcută de intimatul pârât:*

Având în vedere că, atunci, când în afară de cazurile excepționale stabilite prin contractul de căsătorie, sau prin lege (art. 1.253 c. c.) bărbatul — în numele femeii — sau femeia, cu autorizația bărbatului, va fi vândut imobilul dotal, — bărbatul cerând anularea vânzării, va fi în orice caz, obligat să restituie prețul ce l'ar fi primit și, deosebit de aceasta, va fi răspunzător de daune, — dacă prin actul de vânzare nu s'ar fi declarat ca imobilul e dotal; iar cât despre femeia vânzătoare, ea este obligată, în această limită, în puterea obligațiunii sale de garanție, să restituie prețul ce l'ar fi primit și să plătească daunele eventuale, rezultând din evicțiunea cumpărătorului; însă această obligație nu se va putea urmări decât asupra averii parafernale și asupra dotei mobiliare, asupra căreia femeia a avut capacitatea de a contracta, cu autorizația soțului (*Matei Cantacuzino: «Drept civil», pag. 723*);

Având în vedere că aceste principii de drept sunt exacte și se aplică în cazurile arătate mai sus: adică, atunci când, în afară de cazurile excepționale stabilite prin contractul de căsătorie, sau lege, soțul singur în numele femeii, sau femeia cu autorizația soțului ei, ar fi vândut imobilul dotal; or, în speță, nici soțul singur, nici femeia cu autorizația bărbatului ei, n'au vândut intimatului pârât imobilul dotal ce se revendică prin prezenta acțiune, ci, femeia și-a vândut niște drepturi succesoriale, cu un act, pe care ea și soțul ei îl respectă, și în executarea căruia intimatul n'a fost evicționat;

Că, deci, cererea de chemare în garanție, prin care se pretinde de intimatul pârât a i se plăti daune de soții reclamânți, sau de soț personal — și aceasta mai înainte de a fi fost evins în drepturile cumpărate, este o cerere prematură și, conform art. 1.399 și 1.341 c. civ., urmează a fi respinsă ca atare;

Apreciind și asupra cheltuelilor de judecată cerute de apelant, etc.

Pentru a este motive, redactate de d-l Președinte C. S. Ballan, etc.

Semnat: C. S. Ballan, B. Patraulea.

Notă. S'a pus sub presă și în curând va apare ediția II-a — revăzută și augmentată — din „Hotărâri Judecătorești“ de D-l C. S. Ballan, Judecător-Președinte, Câmpulung, cu o nouă prefață, scrisă de mult regretatul profesor D. Alexandresco.

ANUL JUDECĂTORESC 1926

Compunerea Secțiunilor

Înalta Curte de Casație și Justiție

Prim-Președinte d-lui Gh. V. Buzdugan.

Secțiunea I. — *Președinte*, D-l Em. Miclescu.*Consilieri*: Dim. Al. Alessiu, C. Sărățeanu, D. Florescu, St. Mladoveanu, E. Mandicevschi, S. N. Tipei, N. Vecerde, Al. Juca, Titu Magheru, Victor Șandor, V. Bălășescu, Eug. Bănescu, Ion Manu, Andrei Rădulescu, Vasile Popovici, Alex. Mandrea, Temistocle Bocancea, Gh. Drâmba,**Secțiunea II.** — *Președinte*: D-l Oscar N. Nicolescu.*Consilieri*: D-nii C. G. Rătescu, A. D. Procopiu, C. Chisăliță, Matei Balș, St. Urlățeanu, N. Stănilă, N. Bădescu-Roșiori, Teodor Radu, Stelian Bonea, M. Mosgos, D. Cihodariu, Th. A. Brăiloiu.**Secțiunea III.** — *Președinte*: D-l D. G. Tăzlăuanu.*Consilieri*: D-nii Ar. Alexandrescu, Corneliu Botez, V. G. Tătaru, Lazăr Munteanu, Oreste Băleanu, C. Hamangiu, V. Erbiceanu, C. Crăciunescu, Gh. Nedici, Eftimie Antonescu, Al. Peretz, Const. Romano.*Procuror General*, D-l Ion N. Stambulescu.*Procurori de secții*, D-nii Al. Dem. Opreșcu, Silviu Popp, Gh. I. Duca, G. Kessim, Const. Viforeanu.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

Secțiunea I. — *Prim-Președinte*, D-l P. Hagiopol.*Procuror General*, D-l Al. Stârcea.*Consilieri*. — D-nii I. Dimancea, I. Solomon, N. Radovici, N. N. Ioanid, C. M. Pantelimon, N. Racoviceanu, Gh. Eustațiu.*Procuror*, D-l Const. Cătuneanu.**Secțiunea II.** — *Președinte*, Dl. C. Macri.*Consilieri*: D-nii Gh. T. Ionescu, Sp. Popescu, I. Botez, N. Hariton, Pandele Teodorescu.*Procuror*, D-l Cezar Dristorian.**Secțiunea III.** — *Președinte*, D-l Ș. Gogâlniceanu.*Consilieri*, D-nii I. Coandă, I. Stănescu-Buzău, Aurel Lerescu, Al. Costin, Ch. Alimănescu.*Procuror*, D-l C. Protopopescu.**Secțiunea IV.** — *Președinte*, D-l Gh. Pherechide.*Consilieri*, D-nii D. Bagdat, N. Jac. Constantinescu, Luciliu Ștefănescu, Camil Demetrescu, D. Cernescu.*Procuror*, D-l C. Bossie.*Camera de punere sub acuzare.* — *Consilieri* D-nii Gh. T. Ionescu, I. Solomon, Aurel Lerescu.*Procuror*, D-l Ion Petrescu.*Inspectori Judecătorești.* — D-nii Barbu Brezeanu, C. Pisău.

TRIBUNALUL ILFOV

Prim-Președinte, D-l Lascar Davidoglu.*Prim-Procuror*, D-l I. Dobrescu.**Secțiunea I comercială.** — *Președinte*, D-l Coman Negoescu.*Judecător de instrucție*, D-l C. Ștefănescu.*Judecători de ședință*, D-nii Șt. Mihăileanu, Șt. Mihăescu, Arm. Constantinescu, N. Popescu-Râmnic.*Supleant*, D-l I. Stambulescu.**Secțiunea II comercială.** — *Președinte*, D-l V. Petrițeanu-Buzău.*Judecător de instrucție*, D-l Ionescu-Papadopol.*Judecători de ședință*: D-nii Traian Orleanu, S. Radovan, Gh. Popescu.*Supleant*, Gh. C. Grigoriu.**Secțiunea de notariat.** — *Președinte*, D-l V. Bordeianu.*Judecător de instrucție*: D-l P. Ionescu-Pastion.*Judecători de ședință*, D-nii V. Șerbănescu, A. Boboc, Al. Minculescu, C. Mager, Al. Vasilescu.*Supleant*, D-l Radu Budișteanu.**Secțiunea I civ. corec.** — *Președinte*, D-l Siliu Rădulescu.*Judecător de instrucție* D-l Gh. Brezeanu.*Judecători de ședință*: D-nii N. Georgean, Al. Strelicescu, Mih. I. Grădișteanu, I. Răsnovanu.*Supleant*, D-l Ion G. Gheorghiadu.**Secțiunea II civ. corec.** — *Președinte*, D-l Al. Liciu.*Judecător de instrucție*, D-l P. Ghițescu.*Judecători de ședință*: D-nii C. Zătreanu, C. Răileanu, A. Brăiloiu, Victor Popovici.*Supleant*, H. Zamfirescu.**Secțiunea III civ. corec.** — *Președinte*, D-l I. Cernățeanu.*Judecător de instrucție*, D-l Gh. Niculescu-Bolintin.*Judecători de ședință*: D-nii Ioan Stănescu, Șt. Stoianescu, Gh. Constantinescu, N. Strajan.*Supleant*, D-l Gh. Cerban.**Secțiunea IV civ. corec.** — *Președinte*, D-l St. Buicliu.*Judecător de instrucție*, D-l C. Negrea.*Judecători de ședință*: D-nii C. Prodan, N. Boeru, Florian Foișoreanu, Eugeniu Donici.*Supleant*, D-l Dan Demetrescu.**Secțiunea de Tutela:** *Judecători*, D-nii N. Venculescu, C. Duma, N. Antoniadă, D. Ionescu-Zane.*Judecători sindici.* — D-nii N. Popescu-Râmnic, Armand Constantinescu, Gh. Popescu.